

Vesiliikenteen näkymiä Helsingissä

Petri Öhrmark

Suomenlinnan Liikenne Oy

Merellisen kehitystyön tausta ja tavoitteet

Edellisen strategiakauden kärkihanke **Helsingin merellinen strategia 2030**
Yleiskaava 2016 – Meri-Helsinki yleiskaavassa

Helsingin merellisen kehityksen keskeisimmät tavoitteet tiivistettynä:

- Merenrannan ja saariston **saavutettavuuden parantaminen** julkisella liikenteellä ja veneilymahdollisuuksilla
- Merellisen **kulttuuriympäristön**, sekä merellisen **luontoympäristön** vaaliminen ja ympäristöystävällisten käytäntöjen edistäminen
- Merellisten **palveluiden kehittäminen**, kuten virkistysmahdollisuudet, satamapalvelut, vesiaktiviteetit, pienveneily ja merellinen liiketoiminta. Uusien **saarikohteiden avaaminen** kaupunkilaisten käyttöön, sekä kunnallisteknisen infran kehitys saarissa ja rannoissa.
- Merellisen **huolto- ja ylläpitotyön** kehittäminen ja pysyvien **tukikohtien rakentaminen**
- Kaupungin ja saariston toimijoiden välisen **yhteistyön parantaminen**, merialueiden yhtenäinen ja tehokas kehittäminen
- Kansainvälisten **tapahtumien** ja **merellisen kulttuurin edistäminen**, joka lisää Helsingin vetovoimaa ja houkuttelevuutta

Helsingin merellinen strategia 2030

Helsingin Merellinen strategia 2030 hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 13.3.2019. Strategia keskittyy kaupungin merellisen vetovoiman vahvistamiseen ja sen ainutlaatuisen sijainnin hyödyntämiseen. Tavoitteisiin kuuluu lähisaariston avaaminen yleisölle, merellisten palveluiden ja virkistysmahdollisuuksien parantaminen sekä meriluonnon suojeleminen. Strategia korostaa myös yhteistyötä eri toimijoiden välillä ja kestävien matkailu- ja liiketoimintamahdollisuuksien kehittämistä. Helsingin merellisessä strategiassa määritettiin vuosille 2019-2022 yhteensä 19 toimenpidekokonaisuutta ja noin 50 toimenpidettä. Niistä suurin osa käynnistyi ja osa on myös toteutunut.

Merellisellä strategiayöllä ei ole ollut projektipäällikköä vuosien 2021-2024 aikana. Osa toimenpiteistä on edistynyt tästä huolimatta, osan toteutuminen hidastunut merkittävästi.

Koko toimenpidelistaus: [merellinen-strategia-2030.pdf](https://www.hel.fi/merellinen-strategia-2030.pdf) (hel.fi)

Helsingin meriympäristön kasvunäkymät

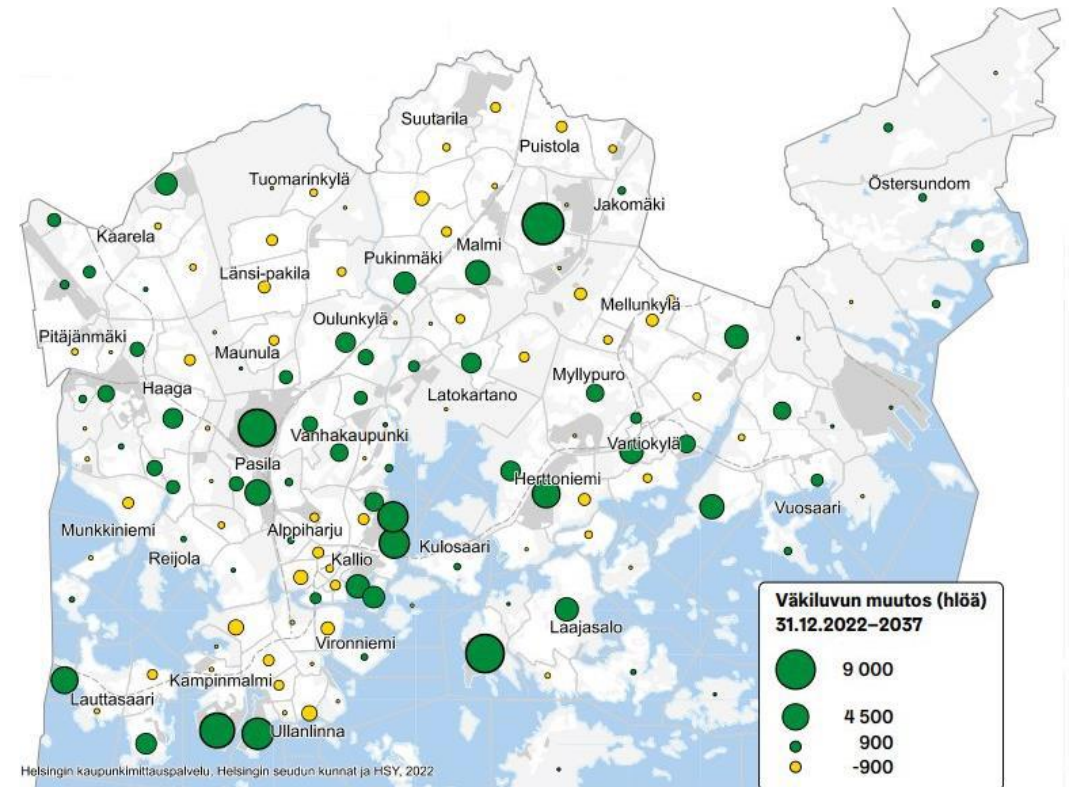

Merellisyys on syy muuttaa Helsinkiin. Se luo hyvinvointia, työpaikkoja ja on kaupungin keskeinen vetovoimatekijä. Merellisessä ympäristössä on valtavasti lunastamatonta potentiaalia vastaamaan kaupungin kestäväan ja vastuulliseen kasvatavoitteeseen.

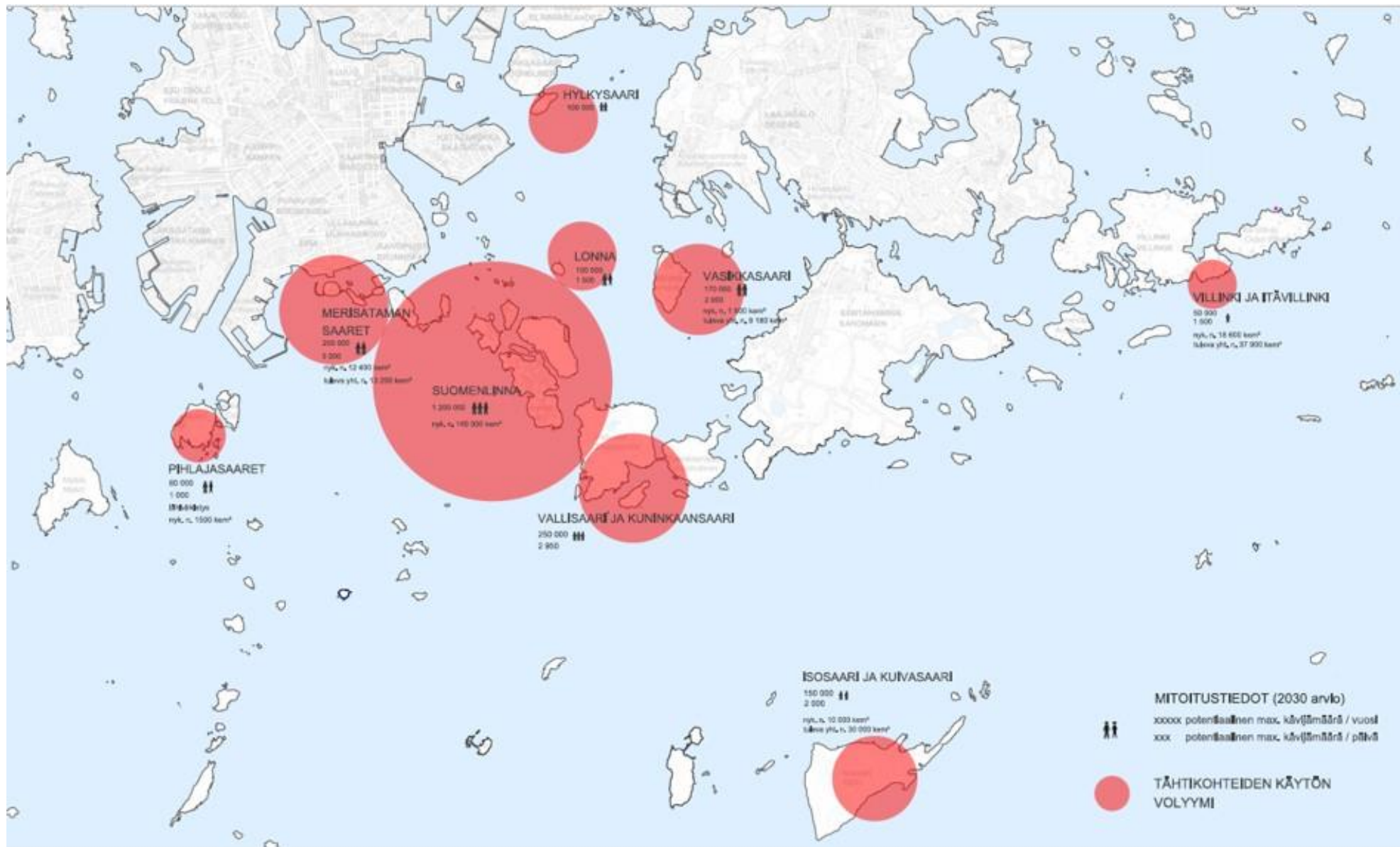
Kaupungin kasvu painottuu vahvasti ranta-alueillemme, luoden luontaisen tarpeen kehittää ja kasvattaa palveluntarjontaa ranta- ja merialueillamme kaupunkilaisten käyttöön.

Myös matkailumäärät ovat kasvussa Helsingissä. Helsingin matkailutarjonnan palveluista merkittävä osa on merellisiä. 2024 majoituksessa tehtiin ennätys, maksullisia majoituksia yli 4,55 milj ja kaikki yht. jopa yli 13 milj. Matkailijat jättivät rahaa Helsinkiin arviolta 1,66 miljardia euroa

Saaristossamme on arvioitu olevan potentiaalia ja edellytykset tarjota palveluita puolitoistakertaiselle kävijämäärälle nykyiseen verrattuna.

Lähde: Kaupunkitieto / Helsingin kaupunki (ennuste), Tilastokeskus (toteutunut).

Yleiskaava 2016 aineista, vesiliikenteen potentiaalit

Vesiliikennereitit Helsingissä 2024

Kartalla esitetyt reitit eivät ole tarkkoja, eikä kaikki liikennereitit välttämättä ole mukana kartalla.
Keskeisimmät reitit on esitetty suurpiirteisesti ja värikoodattu liikenteen tilaajan perusteella.

Vesiliikenteen nykytila

- käytössä oleva kalusto vanhaa, 4 alusta valmistunut tällä vuosituhanalla, vanhimmat 1912 ja 1949, keski-ikä n. 50 v.
- varustamot ”pieniä”, keskimääräinen liikevaihto 2-3 Meur
- vesiliikennealuksia ja vesibusseja Helsingissä n. 50 kpl
- tilaajia useampia (saarien hallinnoija tai omistajia)
- vesiliikennettä toteutetaan nykyisesti markkinaehtoisesti kilpailuttamalla liikennöintioikeus, operaattorien tulot tulevat lipunmyynnistä (pois lukien julkinen liikenne)
- lippujen hinnoissa tunnistettu jo nyt laskupaineita (koetaan liian kalliiksi): tämä + lyhyt liikennöintikausi, sekä lyhyet liikennöintisopimukset estävät tehokkaasti markkinaehtoisen aluskannan uusiutumisen

Tahtotila

- Khs 27.6.2022:

Lähimeriliikenteen päästöttömyyskehitys on toistaiseksi ollut hyvin heikkoa, vaikka EU:n tasoisesti pienet ja pienehköt alukset tuottavat 15-20% päästöistä. Siksi kaupunginhallitus päätti, että liikenteen sähköistymisen vauhdittamiseksi

1) valmistellaan selvitys ympärivuotisen sähkölautan hankinnasta Suomenlinnan liikenteen käyttöön korvaamaan nykyistä ostoliikennettä 70 vuotta vanhoilla lautoilla, ja

*2) valmistellaan toimenpiteet, joilla ohjataan markkinatoimijoita siirtymään kohti päästöttömiä ratkaisuja sulan veden liikenteessä, sisältäen mm. sähköalusten latausmahdollisuuksia ja päästöttömien alusten suosimista kilpailutuksissa sekä muita keinoja **tavoitteena, että puolet Helsingin lauttaliikenteestä on päästöttöntä vuonna 2030.***

Toimenpideaihiot

- 1. Vesiliikenteen kehittämisen ja hankinnan keskittäminen 2025**
 - varataan kaupungille riittävä substanssiosaaminen ja resurssit vesiliikenteen kehitykseen
 - aloitetaan vesiliikenteen kehittämisen ja hankinnan toimintaympäristön uudelleenorganisointi yhdessä vesiliikenteen tilaajien kanssa.
- 2. Pihlajasaaren reittiliikenne 2024 – 2026**
 - selkeä oma reittiliikennekohde, joka kaupungin hankkimista reiteistä suosituin. Arvioitu parhaaksi reitiksi sähköistämisen pilotointikohteena.
 - nykyisin operointi Merisatamasta ja Ruoholahdesta kolmella aluksella, kaksi riittäisi, sähköinen liikenne kannattaa keskittää vain Ruoholahteen.
- 3. Suomenlinnan henkilöliikenne 2024 – 2028**
 - yli 2 milj. matkaa, yli 19 000 ajoneuvoa ja yli 21 000 polkupyörää vuodessa
 - vesiliikenteen päästöjen puolittaminen edellyttää Suomenlinnan liikenteen sähköistämistä, mikä vaatii resurssointia ja investointien mahdollistamista
- 4. Merisataman saarien henkilöliikenne 2025 – 2026**
 - merisataman saarien liikenteessä on useita liikenteen tilaajia ja toimijoita
 - mantereen ja saarien välit ovat lyhyitä ja sähköalukselle sopivia, asemakaavamuutos (2022) mahdollistaa palvelujen lisäämisen ja yhteyksien kehittäminen tukisi rantareitin palvelutarjontaa ja kaupunkilaisten virkistysmahdollisuuksia
 - reittivälille sopivasta liikennöintimuodosta jo kokemuksia. Teknologia on jo olemassa ja pilotoitu.
- 5. Kruunuvuorenselän rengasreitti (Suomenlinna, Lonna, Vallisaari, Vasikkasaari) 2025 – 2028**
 - kohdekohtaisten reittien sijasta olisi mahdollista perustaa yksi rengasreitti kantakaupungin alueelle, joka mahdollistaisi joustavan liikkumisen saarikohteiden välillä. Edellyttää vesiliikenteen keskitettyä hankintaa.
- 6. Muu vesiliikenne (2028=>)**
 - Helsingissä on paljon myös muuta vesiliikennettä, jonka sähköistämiseksi tulee löytää tehokkaat kannustimet ja ratkaisut.

Kiitos!

Eryteisesti Vili Tuomistolle @hel.fi

jolta pöllin monta kalvoa